

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET (2. samling)

Alm. del - bilag 993 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

23. juli 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets redegørelse for det uformelle miljøministermøde i Sønderborg den 19. – 21. juli 2002.

P. B. M.

Redegørelse til Folketingets Europaudvalg vedr. det uformelle miljøministermøde i Sønderborg d. 19. – 21. juli 2002

- ./ Der blev den 19. – 21. juli 2002 afholdt uformelt miljøministermøde i Sønderborg. Program, dagsorden med liste over indlægsholdere samt diskussionsoplæg udarbejdet af det danske formandskab inden mødet, er vedlagt.

Emnet for mødet var forberedelse af og opfølgning på Johannesburg topmødet. Mødets første dag indeholdt en diskussion af udeståender i forhold til opnåelse af en global aftale ('Global Deal') i Johannesburg. Andendagen indeholdt en diskussion af opfølgningen på Johannesburg med fokus på koblingen til EU's interne strategi for bæredygtig udvikling.

- ./ Udover EU-landenes miljøministre var ansøgerlandenes ministre, Europa-Parlamentet, Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur inviteret og deltog i mødet. Miljøkommissær Margot Wallström og Udviklingskommissær Poul Nielson deltog og kom med indlæg på mødets første dag. Liste over ministre/delegationsledere samt repræsentanter for EU institutionerne er vedlagt.

- ./ Ved mødets afslutning blev formandskabskonklusioner fremlagt. Konklusionerne er vedlagt.

**PROGRAMME FOR THE INFORMAL MEETING OF THE MINISTERS OF
ENVIRONMENT**

**SØNDERBORG
19TH – 21ST July 2002**

Friday, July 19th 2002.

- a.m   Arrival of delegation to Sønderborg Airport. Transfer to Comwell hotel, in the town of Sønderborg.
- 17:00 –
18:00   Informal meeting with the NGO's at Sønderborg castle
- 19:30   Dinner buffet at the Comwell hotel.

Saturday, July 20th 2002.

- 9:00   Start of the 1st working session in the banqueting hall of Sønderborg Castle.
- 13:00   End of 1st work session.
- 13:10   Group photo of the Informal Meeting of Ministers in the Court Yard of Sønderborg Castle
- 13:15   Joint press conference by the Council Presidency and the European Commission on Sønderborg Castle.
- 14:00   Departure from the harbour of Sønderborg for lunch on board the steamship "Alexandra" and the sailing ship "Frem" hosted by the Municipality of Sønderborg.
- 16:30   Return to the harbour of Sønderborg
- 17:30   Informal meeting with the press in the Court Yard of Sønderborg Castle.
- 18:15   End of informal meeting with the press.
- 18:30   Aperitif in the Court Yard of Sønderborg Castle.
- 19:00   Official dinner in the Banqueting Hall of Sønderborg Castle.
- 22:30   End of dinner.
- 22:30   Entertainment arranged by the County of Southern Jutland.
- 24:00   End of entertainment.

Sunday, July 21st 2002.

- 8:30 Start of the 2nd working session in the banqueting hall of Sønderborg Castle.
- 11:30 End of 2nd working session
- 11:30 Joint press conference by the Council Presidency and the European Commission on Sønderborg Castle.
- 12:15 Transfer of Ministers and delegations from Comwell hotel to Ballebro Fægekro (Accompanying persons will arrive at Ballebro Fægekro at the same time from Christiansfeld).
- 12:45 Lunch at Ballebro Fægekro.
- 14:45 Departure from Ballebro Fægekro to Sønderborg Airport.

Fjernelse af barrierer for bæredygtig udvikling

***- fra Johannesburg til et bæredygtigt Europa
- lad markedet arbejde for miljøet***

***Diskussionsoplæg til det uformelle miljøministermøde
Sønderborg, 19. – 21. juli 2002***

1. Indledning

Afholdelsen af det uformelle miljøministermøde finder sted midt i en periode, hvor den globale dagsorden for bæredygtig udvikling mere end nogen sinde er til diskussion blandt regeringer og blandt verdens befolkninger.

Implementering af målsætning om bæredygtig udvikling er afgørende, når vi skal sikre, at den nuværende generations behov kan opfyldes uden, at vi bringer fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare.

Forberedelserne til Verdenstopmødet for bæredygtig udvikling på det fjerde forberedende møde på Bali førte ikke til et gennembrud. Omvendt var der heller ikke tale om et sammenbrud i forberedelsen. Der er imidlertid mere end nogensinde behov for, at regeringer verden over nu udviser politisk vilje til at gå konstruktivt ind i bestræbelser på at skabe et nyt politisk momentum i udmøntningen af den globale dagsorden for bæredygtig udvikling. Dette momentum skal bruges til at sikre resultater i Johannesburg med konkrete bidrag til opfyldelse af Millennium-målene, og skabe fornyet tillid blandt verdens befolkninger til, at det globale samarbejde kan bidrage til at sikre livsgrundlag og nye muligheder for kommende generationer.

Det uformelle møde i Sønderborg er en mulighed for miljøministrene til at diskutere, hvilken rolle miljøministrene sammen med stats- og udenrigsministrene og andre relevante ministre skal spille i Johannesburg. Mødet vil også være en mulighed for at styrke sammenholdet ikke alene mellem de 15 EU miljøministre og Kommissionen, men også mellem Europas miljøministre. Et sammenhold der kan blive nyttigt i Johannesburg.

Den uformelle drøftelse blandt miljøministre den 20- og 21. juli har derfor et dobbelt fokus:

- at drøfte hvordan miljøministre bedst bidrager til at sikre balancerede miljømæssige fremskridt i Johannesburg, og
- at drøfte, hvad der kan gøres internt i EU for at sikre en målrettet opfølgning af Johannesburg i det videre arbejde med implementeringen af EU's bæredygtighedsstrategi.

Der bør være tæt sammenhæng mellem de forpligtelser, som EU er villig til at påtage sig for at sikre bæredygtighed på globalt plan og de initiativer, der tages internt i EU for at sikre bæredygtig udvikling. EU må vise globalt lederskab.

2. Hvad kan miljøministrene bidrage med ?

EU's stats og regeringschefer besluttede på Det Europæiske Råd's møde i Göteborg, at EU på Johannesburg-topmødet vil søge at opnå en global aftale, som indebærer fremskridt for alle tre

dimensioner af bæredygtig udvikling. For EU's miljøministre vil det være vigtigt, at den globale aftale fører til fornyet fremdrift i den internationale miljødagsorden.

Det fjerde forberedende møde på Bali bragte ikke de fremskridt i retning af et resultat i Johannesburg, som man havde håbet på. Forhandlingerne stødte mod grundlæggende interessemodsætninger, når det gælder spørgsmålet om handel, herunder markedsadgang for udviklingslandene og subsidier og toldmure i de rige lande, samt når det gælder spørgsmålet om supplerende finansielle midler.

En løsning vil sandsynligvis være nødvendig for at komme videre med de miljømæssige emner i implementeringsplanen, men er ikke i sig selv en garanti for en løsning på de uenigheder, der er om de miljømæssige emner.

Der vil fortsat være behov for at rette opmærksomhed mod forhandlingerne af implementeringsplanen. I afsnittet om bæredygtig produktion og forbrug og afsnittet om bevarelse af naturressourcer, der omhandler de egentlige miljøspørgsmål, er der fortsat en række udestående spørgsmål, som ikke blev løst på Bali. Herudover er der i implementeringsplanen, på tværs af de forskellige kapitler, uløste spørgsmål af relevans for miljøområdet som f.eks. omtalen af Rio-principperne – herunder forsigtighedsprincippet.

Det vil fortsat være nødvendigt at forsvare de prioriteter, som EU har defineret på miljøområdet:

- at fremme implementering af eksisterende konventioner og protokoller
- at fremme overvågning af implementering og håndhævelse af disse
- at fastholde konkrete mål og tidsrammer, f.eks. på stop for tab af biodiversitet, på målet for sanitet og for produktion og anvendelse af vedvarende energi
- at igangsætte udarbejdelsen af et ti-års arbejdsprogram for bæredygtig produktion og forbrug knyttet til en målsætning om afkobling af økonomisk vækst fra miljøbelastning og ressourceforbrug.
- at fastholde vigtige politiske signaler herunder formuleringen af Rio-principperne – ikke mindst forsigtighedsprincippet – behovet for bæredygtighedsstrategier, samt forbedret adgang til information og offentlighedens inddragelse i beslutninger på miljøområdet.

EU bør i Johannesburg prioritere vedtagelsen om at udvikle et 10-årigt arbejdsprogram for bæredygtig produktion og forbrug højt. Det vil være et reelt fremskridt for den globale miljødagsorden og kan omfatte initiativer, der samtidig gavner udviklingsdagsordenen. Kapacitetsopbygning til fremme af ressourceeffektivitet på områderne vand og energi hænger tæt sammen med partnerskabsinitiativer, ligesom arbejdsprogrammet kan bidrage til at sikre opnåelsen af en række af de mere konkrete målsætninger. Både for så vidt angår bæredygtig produktion og forbrug, og for så vidt angår beskyttelse af naturressourcer.

I forhold til udviklingslandene skal det 10-årige arbejdsprogram bidrage til at sikre kapacitetsopbygning, teknologioverførsel og teknologiudveksling, for at skabe bedre og mere ligelig adgang til og fordeling af ressourcer og forbrug i udviklingslandene.

Fra EU's side har man valgt ikke at definere arbejdsprogrammet nærmere, da tilslutning til og opbygning af et globalt arbejdsprogram skal ske gennem en proces med involvering af relevante aktører i de relevante fora. Fra EU's side har det derfor været på tale, at udarbejdelsen af programmet skal ske, som et led i opfølgningen af Johannesburg eventuelt med FN's miljøprogram (UNEP) som task-manager. OECD's arbejde med bæredygtig udvikling vil også være et vigtigt bidrag til dette arbejde.

Arbejdet med den politiske deklaration blev ikke påbegyndt som en del af mødet på Bali. Der bør være tæt sammenhæng mellem forhandlingerne om implementeringsplanen og forhandlingerne om deklarationen. I lyset af forhandlingerne om implementeringsplanen vil det være nødvendigt, at identificere EU's prioriteter til den politiske deklaration.

Blandt de emner, som EU bør arbejde for at få ind i den politiske deklaration er:

- bekræftelse af Millenium-målene samt målene om drikkevand og sanitet, samt om at vende udviklingen med hensyn til tab af biodiversitet
- ønske om at sikre langsigtet bæredygtig udvikling som både tager hensyn til nuværende generationers behov for økonomisk vækst, for fremtidige generationers materielle behov og for klodens bæreevne
- bekymring for at udviklingen siden Rio i 1992 ikke har indebåret de fremskridt, socialt og miljømæssigt, som vedtagelsen af Agenda 21 og Rio-deklarationen havde til hensigt at sikre
- erkendelse af at miljø og udvikling hænger uløseligt sammen, at beskyttelse af miljøet er og må være en integreret del af en bæredygtig fattigdomsbekæmpelse.

Herudover er det vigtigt, at den politiske erklæring afspejler de mere konkrete miljømæssige prioriteter.

Arbejdet med partnerskaber foregår konkret indenfor multilaterale eller bilaterale rammer på bl.a. vand, energi, sundhed. Principperne for partnerskaber blev drøftet uformelt på Bali og har resulteret i "Guiding principles" udsendt af FN-sekretariatet.

Etablering af en række konkrete partnerskaber på områder som vand, hygiejne, energi herunder vedvarende energi og sundhed vil være bud på konkret implementering af vedtagne målsætninger fra bl.a. Milleniumdeklarationen. Partnerskaberne skal opfylde både udviklingsmæssige og miljømæssige målsætninger, og EU må arbejde for, at partnerskaberne generelt følger de guidelines, som er udsendt af FN sekretariatet.

EU's egne partnerskaber skal baseres på et højt ambitionsniveau og følge sunde udviklingspolitiske principper herunder, at de er drevet af modtagerlandene, at de afspejler prioriteringer i implementeringsplanen og, at de er starten på en mere langsigtet proces, hvor partnerskaber kan inddrages som et middel til at styrke implementering af målsætninger om bæredygtig udvikling. Det vil være naturligt, at EU's partnerskaber opnår samme synlighed, som det store antal partnerskaber USA sandsynligvis vil præsentere i Johannesburg. Partnerskaberne skal måles på kvaliteten – ikke på antallet.

3. Hvordan kan miljøministrene bidrage til Johannesburg?

I det videre forløb frem til Johannesburg, må EU gennem kontakt til både G 77 og JUSCANZ lande arbejde for at sikre miljøprioriteterne i handlingsplanen. Samtidig bør EU arbejde for at sikre opfølgning af topmødet gennem beslutninger om en styrket international arkitektur for bæredygtig udvikling og gennem fastlæggelse af mål for opfølgning i den politiske erklæring. Trojkaen må derfor arbejde for, at miljømæssige synspunkter præsenteres i alle forberedende fora – som f.eks. den nedsatte "Friends of the Chair"-gruppe op til Johannesburg.

Under mødet i Johannesburg vil det være afgørende, at EU koordination finder sted ifht. de miljømæssige prioriteter og at miljøministrenes kontakter til andre lande udnyttes.

EU bør også arbejde for, at miljømæssige prioriteter indgår i den politiske erklæring, som der for tiden arbejdes på.

4. Opfølgning af Johannesburg

- Et 10-årigt arbejdsprogram

En væsentlig miljømæssig prioritet for EU er udarbejdelsen af et 10-årigt arbejdsprogram for bæredygtig forbrug og produktion. Hvis det lykkes at opnå enighed om et sådant program, vil gennemførelsen heraf være et naturligt led i udmøntningen af EU's egne politikker i en global kontekst.

Målsætningen om at afkoble økonomisk vækst fra ressourceanvendelsen er identificeret, som en af de væsentligste udfordringer for en bæredygtig udvikling af EU's stats- og regeringschefer i Gøteborg og af økonomi- finans- og miljøministrene i OECD. Målsætningen om afkobling afspejler de industrialiserede landes særlige forpligtelse til at gå foran i omstilling af økonomien mod bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre.

EU's 6. miljøhandlingsprogram er identificeret som et nøgleinstrument for at kunne gøre de nødvendige fremskridt hen imod en bæredygtig udvikling. Indsatsområderne i det 6. miljøhandlingsprogram og de prioriterede temaer i bæredygtighedsstrategien bør være

retningsgivende for EU's prioriteringer med hensyn til indholdet af et globalt 10-årigt arbejdsprogram.

EU's eksterne strategi for bæredygtig udvikling kan være retningsgivende for, hvordan arbejdsprogrammet skal indrage udviklingsdimensionen. Områder som kapacitetsopbygning, teknologioverførsel og teknologiudveksling med henblik på adgang til ren energi og vedvarende energi, rent vand og sanitære forhold, renere produktionsmetoder, bæredygtig forbrugerpolitik m.m. bør være prioriterede områder i EU's konkrete udmøntning af den eksterne strategi for bæredygtig udvikling.

5. Opfølgning af Johannesburg - Den interne dimension af bæredygtig udvikling

Det Europæiske Råd fastslog i marts 2002 i Barcelona, at økonomiske, sociale og miljømæssige hensyn skal tilgodeses i lige høj grad i EU's politikker og beslutninger. Og der var enighed om, at den nuværende vækst ikke under nogen omstændigheder må undergrave vækstmulighederne for kommende generationer.

UNEP's Global Environmental Outlook 3, Det Europæiske Miljøagenturs Environmental Signals 2002 og vedlagte baggrundspapir udarbejdet af Miljøagenturet viser alle, at der forsat er en række områder, hvor der er behov for en yderligere indsats. Udfordringen er at omsætte EU's strategi for bæredygtig udvikling til praktisk politik - både i Fællesskabets interne politikker og udadtil overfor resten af verden. Den miljømæssige del af Johannesburg-opfølgningen må ske ved at videreføre Cardiff-processen og implementere det sjette miljøhandlingsprogram.

Efter Johannesburg vil der være behov for, at miljøministrene udpeger de områder, der i den kommende tid skal fokuseres på som det miljømæssige bidrag til det kommende forårstopmøde i Det Europæiske Råd. Der kan peges på flere relevante indsatsområder.

- Lad markedet arbejde for miljøet

En af de væsentligste barrierer for bæredygtig udvikling er den manglende indregning af miljøet i markedspriserne. Etablering af en grøn markedsøkonomi er derfor nødvendig. Økonomiske virkemidler i miljøpolitikken kan styrke sammenhængen mellem markedet og indsatsen for et bedre miljø, men en grøn markedsøkonomi må bygge på flere elementer:

Øget brug af markedsbaserede instrumenter skal skabe grundlag for at fremme et bedre miljø mest omkostningseffektivt og dermed få mere miljø for pengene. Mulige indsatsområder er:

- *Eksisterende tilskudsordninger* for eksempel i landbrugssektoren skal justeres, så disse ordninger ikke skader miljøet og i stedet fremmer miljøvenlig adfærd. Denne aktivitet anbefales af OECD og er relevant i EU sammenhæng.

- *Miljøomkostninger skal afspejles i priserne, blandt andet gennem en passende fællesskabsramme for energiafgifter, for at fremme et skift til en mere effektiv energianvendelse samt renere energi og transport og for at fremme teknologisk innovation.*
- *Forureneren betaler princippet skal gælde for alle områder. Øget brug af mærkningsordninger, der sikrer forbrugeren et valg.*
- *Fællesskabet bør i internationale sammenhænge arbejde aktivt for fælles rammebetingelser for en grøn markedsøkonomi. Der er brug for, at markedsbaserede instrumenter samordnes internationalt f.eks. ved at arbejde for at udvikle fælles instrumenter for at nå CO₂-målsætningen.*
- *Fremme af hensigtsmæssige fælles reguleringsmæssige rammebetingelser for virksomhederne, der fremmer miljøhensyn og konkurrenceudvikling. Det drejer sig især om reform af Fællesskabets udbudsdirektiv, reform af standardiseringsområdet og Fællesskabets guidelines for statsstøtte.*
- *Den igangværende tilpasning og liberalisering af væsentlige politikområder i EU såsom landbrugspolitik, energipolitik, transportpolitik, industripolitik og fiskeripolitik bør ske på en måde, så disse politikker bidrager til en bæredygtig udvikling.*

- Fremme af miljøteknologi som et vigtigt middel til at nå målet om afkobling af sammenhængen mellem økonomisk vækst og ressourceforbrug og miljøpåvirkning.

Miljøteknologi er et vigtig bindeled, der kan forbedre miljøet og samtidig beskytte naturressourcerne.

I Kommissionens rapport om miljøteknologi og bæredygtig udvikling fra marts 2002 fremgår det, at investeringer i miljøteknologi bl.a. hæmmes af, at markedspriserne ikke belønner gode miljøpræstationer, så der sker en underinvestering på grund af utilstrækkelige incitamenter. Til Kommissionen kommende handlingsplan for fremme af miljøteknologi kan der peges på følgende indsatsområder:

- *Miljøteknologiske løsninger skal i højere grad end tidligere være integreret i de eksisterende teknologier, således at forureningen hindres i at opstå.*
- *Der skal fortsat udvikles ny teknologi, nye materialer og nye løsninger, for at reducere samfundets afhængighed af visse ressourcer og omstille samfundet mod en bæredygtig udvikling.*
- *Nye energiformer, for eksempel brændselsceller, vil kunne nedsætte CO₂ udslippet betydeligt.*
- *Også informations- og bioteknologi vil føre til helt nye miljøvenlige produktionsmåder og produkter. Derfor er det vigtigt, at skabe gode rammer for, at nye, miljøvenlige teknologier bliver udviklet og udbredt.*

- Målrettet anvendelse af indikatorer, konsekvensvurderinger og Cardiff-processen i det videre arbejde med implementering af EU's bæredygtighedsstrategi.

Mulige indsatsområder er:

- *Anvendelse af konsekvensvurderinger* som instrument til at forbedre EU's politikker. Det skal sikres, at konsekvensvurderinger bliver et redskab til gavn for miljøet – et redskab der sikrer mest miljø for pengene.
- *Udvikling af egentlige indikatorer for bæredygtig udvikling*, som kan vise udviklingen på tværgående områder som afkobling og ressourceeffektivitet til brug for Kommissionens årlige synteserapport.
- *Videreførelse af Cardiff-processen*, bør ses som et vigtigt initiativ til at opnå en mere omkostningseffektiv beskyttelse af miljøet og som bidrag til Lissabon-processen og implementeringen af EU's bæredygtighedsstrategi. Der er behov for en status for implementering af sektorstrategierne og de overordnede EU målsætninger om bæredygtig udvikling. En sådan status kunne være et nyttigt redskab for Det Europæiske Råds årlige vurdering af bæredygtighedsstrategien.
- *Etablering af en organisatorisk struktur*, som kan bidrage til, at den miljømæssige dimension af bæredygtig udvikling tilgodeses på lige fod med den sociale og økonomiske dimension i forberedelsen af Det Generelle Råds oplæg til de årlige forårstopmøder i Det Europæiske Råd.

Informal Meeting of Ministers for the Environment -Working Sessions

Saturday: Main outstanding issues on the road to a global deal in Johannesburg

09.00-11.15

Hans Chr. Schmidt: *Introduction*

Margot Wallström: *The environmental aspects of a global deal*

Poul Nielson: *The developmental aspects of a global deal*

Debate

11.15-11.45

Coffee break

11.45-12.45

Jan P. Pronk: *Status of the negotiation since Bali, Friends of the Chair and the road to Johannesburg*

Margaret M Beckett: *The role of Environment Ministers in Johannesburg*

Debate

12.45-13.00

Hans Chr. Schmidt: *Closing*

Sunday: Follow-up to Johannesburg removing the barriers to sustainable development

08.30-09.45

Hans Chr. Schmidt: *Introduction*

Catherine Day: *The annual environmental report - the main messages of the report. The Cardiff process and the link to Johannesburg.*

Roselyne Bachelot-Narquin: *Sustainable production and consumption*

Vasso Papandreou: *What should be the environmental priorities for the next European Spring Council?*

09.45-10.00

Coffee break

10.00-11.15

Debate

11.15-11.30

Hans Chr. Schmidt: *Conclusions/closing*

21 July 2002

**ENVIRONMENT MINISTERS
INFORMAL MEETING OF JULY 19th - 21st 2002
IN SØNDERBORG, DENMARK
Conclusions of the Presidency**

The Environment ministers from the EU Member States met 19 to 21 July 2002 in Sønderborg, Denmark for an informal ministerial meeting. Ministers from the accession countries, the Vice Chairman of the Environment Committee on the Environment, Public Health and Consumer Policy of the European Parliament, the Commissioner for Environment and the Commissioner for Development and the European Environment Agency joined them. Recognising that the enlargement process in itself is already a major contribution to global sustainable development, the meeting focused on two main themes: the preparations for Johannesburg and the internal dimension of EU's sustainable development strategy.

**PART ONE
PREPARATIONS FOR JOHANNESBURG**

The general discussions among ministers on Johannesburg showed a common understanding:

- that, in line with the overall EU position, as defined in Council Conclusions of 4 March, 30 May and 4 and 17 June 2002 and endorsed by the Heads of State and Government in Seville on 22 June, the EU has to play an active role, create confidence and assume leadership with the aim of reaching a Global Deal in Johannesburg. A success in Johannesburg means much more than a good outcome of the WSSD, it will make a sustainable future a possibility.
- that the EU should promote the development of programmes for sustainable production and consumption aimed at decoupling economic growth from environmental degradation and use of resources.
- that the EU should give a lead by developing such programmes inside the EU and OECD and help developing countries to implement similar programmes through assistance in the field of capacity building in developing countries.
- that the EU – Member States and the Commission in joint efforts - should continue developing partnership initiatives including on Water and Energy and demonstrate integration of environment and development, thereby contributing to timely and effective implementation of actions agreed to in Johannesburg.
- that the meeting of the Friends of the Chair, which took place in New York on 17 July 2002 was a constructive effort to bring the process forward and that EU countries would be ready to continue focusing on the major political issues, while emphasising that the work must be transparent to all EU countries as well as to other partners.

In the discussions on the more specific issues on the agenda of the Summit Ministers especially emphasised that the WSSD should:

- conclude a political negotiation of the outstanding issues aiming at achieving a Global Deal in Johannesburg.

- result in a clear political declaration and an action oriented plan of implementation on type 1 outcomes.
- reaffirm and build upon the commitments made in Doha and in Monterrey.
- promote the definition, identification and the effective and adequate provision of global public goods as a means of generating new and innovative resources.
- ensure commitment to implementing Agenda 21 and international development goals including those contained in the Millennium Declaration as reflected in a substantial replenishment of the GEF.
- acknowledge that protecting the environment from degradation and overuse of resources is an integral part of an effective and lasting effort to eradicate poverty, and that the environmental dimension of sustainable development must receive the same attention as the economic and social dimensions. Environmental issues should therefore be given a prominent position in the Plan of Implementation as well as in the political declaration.
- promote and reinforce implementation of the principles of the Rio Declaration including the principle of common but differentiated responsibilities, principle 10 on access to information and public participation on environmental matters and the precautionary principle. The precautionary principle should be a cornerstone of environmental policy at all levels and should be applied by all decision-makers when managing environmental and health risks.
- give strong emphasis to the ratification, implementation and entry into force of environmental agreements as well as to continuing efforts to monitor the implementation and enforcement of these agreements.
- ensure that the Plan of Implementation sets clear targets and timetables on water and sanitation, biodiversity, natural resources, fisheries, renewable energy, chemicals and health.
- decide on a global ten-year work programme for sustainable production and consumption as a constructive framework for promoting the decoupling of economic growth from environmental degradation and use of resources as well as assistance in the field of capacity building in developing countries.
- encourage the development of partnerships between governments, the private sector and civil society as one supplementary mechanism for implementation of the political goals of the Plan of Implementation and the political declaration.

On the further preparations and negotiations in Johannesburg ministers agreed:

- to keep in close contact in the coming weeks.
- to continue close co-operation between EU environment ministers and environment ministers from associated countries.
- to continue to develop contacts with other partners outside the EU.
- to meet in Johannesburg for co-ordination before the opening of the High Level segment, and continue with regular co-ordination sessions.
- to establish a close dialogue with members of the European Parliament participating in the Johannesburg Summit.
- to work closely together with NGOs and with the private sector in the preparations for Johannesburg and at the Summit itself.
- to encourage urgent establishment of effective communication on EU priorities and deliverables in Johannesburg.

To reaffirm that their respective countries would be represented in Johannesburg at the highest political level.

Ministers noted that the President will forward his conclusions from this meeting to the President of the General Affairs Council and to the South African government.

PART TWO

EU SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY

In the discussion on the removal of barriers for sustainable development there was a common understanding among ministers that:

- progress in the state of the environment has not been sufficient in the areas such as climate change, biodiversity and chemicals.
- further work is needed to improve the integration of environmental considerations into sectoral policies including transport, energy, industry, agricultural and fisheries policies.
- achieving the Göteborg objectives of de-coupling economic growth from environmental degradation necessitates a considerable improvement in terms of eco-efficiency of currently used resources.
- the EU sustainable development strategy, the Cardiff Process and the EU's Sixth Environmental Action Programme are key instruments for achieving sustainable development and decoupling and will be important contributions to a 10 year work programme for sustainable production and consumption.
- there is a need to take stock of the Cardiff process and to give it renewed momentum; success in this regard has been uneven from one Council formation to another.
- there is a need to identify technological potentials to underpin the Cardiff strategies with the view to contributing to the overall objective of decoupling.
- the outcome of Johannesburg will need to be pursued through the EU's internal and external sustainable development strategies.

Several tools were suggested in pursuing sustainable development objectives:

- new and improved environmental indicators should be added and sustainable development indicators including indicators to measure decoupling should be developed to achieve a better balance between the three dimensions of sustainable development in the next synthesis report.
- the use of economic instruments should be increased in order to internalise environmental costs and reduce pollution in a cost-effective way, as well as to encourage technological innovation and the implementation of the polluter-pays principle.
- there is a need for reduction of subsidies and tax exemptions in certain sectors, which have negative environmental impacts. This process should start with a review of subsidies that counteract sustainable use of energy, sustainable agriculture and fisheries.
- the development of an integrated product policy covering the whole life cycle of products, from the extraction of raw materials to the management of waste.
- the systematic use of impact assessments to ensure that environmental concerns are taken into account.
- the use of forward looking tools as well as innovative combinations of instruments.
- the full establishment and implementation of the NATURA 2000 network, while improving biodiversity monitoring.

Ministers look forward to receiving the annual environment report from the Commission as soon as possible.

Head of Delegations at Informal Meeting of Environment Ministers in Sønderborg, 19-21 July 2002:

European Institutions:

The Council of Europe: Ms Kerstin Nibleaus

The European Parliament: Mr Alexander de Roo

The European Commission –Development and Humanitarian Aid: Mr Poul Nielson

The European Commission –Environment: Ms Margot Wallström

European Environment Agency: Mr Gordon McInnes

European Union:

Denmark: Mr Hans Chr. Schmidt (M)

Greece: Ms Vasso Papandreou (M)

Italy: Mr Roberto Tórtoli (S)

Ireland: Mr Martin Cullen (M)

The Netherlands (+ Special envoy for the UN): Mr Jan Pronk (M)

Luxemburg: Mr Eugene Berger (S)

United Kingdom: Ms Margaret Beckett (S)

Austria: Wilhelm Molterer (M)

Finland: Mr Jouni Backman (M)

Germany: Mr Rainer Baake (S)

Portugal: Mr José Eduardo Martins (S)

France: Ms Roselyne Bachelot-Narquin (M)

Sweden: Ms Lena Sommestad (M)

Belgium: Mr Olivier Deleuze (S)

Mr Michel Foret (M)

Spain: Mr Pascual Fernandez (S)

Applicant countries:

Cyprus: Mr Costas Themistocleous (M)

Malta: Mr George Pullicino (M)

Hungary: Mr Erzsébet Schmuck (S)

Poland: Mr Krzysztof Panas (S)

Romania: Mr Petru Lificiu (M)

Republic of Slovakia: Mr Tamás Dömeny (S)

Latvia: Mr Guntis Pukitis (S)

Estonia: Mr Allan Gromov (S)

Lithuania: Mr Arunas Kundrotas (S)

Bulgaria: Mr Fathme Illiaz (S)

Czech Republic: Mr Jan Dusik (S)

Slovenia: Mr Janez Kopac (M)

Turkey: Mr Fevzi Aytakin (M)

M = Minister

S = State Secretary or Deputy Minister